

boek

Psychose na medische fout

'Maar jij bent Rinke van den Brink. Hoe zou iemand zonder die kennis moeten handelen in zo'n situatie?' Dat vraagt een vriendin van de ervaren NOS-redacteur gezondheidszorg Rinke van den Brink (61) in het jaar dat hij ernstig ziek is. Het is ook de onderliggende vraag die Van den Brink bij herhaling stelt in zijn boek *Ik ben er weer – Zwaar ziek door een medische fout*. Daarin doet hij verslag van zijn heftige ziekbed, volgend op een appendicitis-operatie waarbij werd afgeweken van de antibioticarichtlijn. Er volgt een sepsis, en uit vrees voor een septische shock schakelt Van den Brink – die zelf eerder een boek over antibiotica schreef – zijn eigen microbiologen-netwerk in om de noodzakelijke behandeling te krijgen die een te druk bezette SEH-arts hem niet levert. De doodsangst die Van den Brink in die situatie voelt,

gevolgd door een wekenlange antibioticabehandeling en slaapproblemen, triggert uiteindelijk een zware psychose. Dankzij een

door de psychose ingegeven dwangmatige behoefte om alles vast te leggen op schrift en film, kan Van den Brink – soms iets te gedetailleerd en langdradig – minutieus verslag doen van deze ontregeling van zijn leven. Hiermee wil hij het taboe op psychiatrische ziektes slechten, en de Nederlandse patiëntveiligheid ter discussie stellen. **Ilse Kleijne**

Ik ben er weer, Rinke van den Brink, De Geus, 377 blz., 21,50 euro.

boek

Medisch nieuws gecheckt

'Hond in huis verlaagt risico op astma' is de eerste en 'Nieuwe studie: kan moedermelk kwetsbare ouderen beschermen tegen covid-19?' de laatste van zo'n tachtig nieuws-koppen die in *Dokter, ik las in de krant dat...* worden gefactcheckt door de artsen van de website doktermedia.nl. Het gaat om een bundeling van op die site gepubliceerde artikelen uit de periode november 2015 tot april 2020. De stukken kennen een vast stramen: wat suggereert de kop?, waar komt het nieuwsbericht vandaan?, is dit echt nieuws?, en wat kunnen we hier nu concreet mee? Om er vervolgens achter te komen dat het vaak anders of in elk geval genuanceerder in elkaar

Dokter, ik las in de krant dat ..., Lester du Perron en Tijs Stehmann, De Arbeiderspers, 224 blz., 20 euro. Zie ook: doktermedia.nl.

zit dan de kop suggereerde, en je dus niet direct een hond in huis moet halen of moedermelk voor je schoonmoeder. De schrijvers geven aan 'dat de berichten voor het boek speciaal herschreven zijn, maar de informatie is grotendeels verzameld ten tijde van de oorspronkelijke publicatie, waardoor de kans bestaat dat bij sommige onderwerpen ten tijde van het verschijnen van dit boek nieuwe inzichten beschikbaar zijn'. Sommige artikelen hebben wel een actuele toevoeging gekregen. De meerwaarde van het boek boven de website zit hem vooral in de vaak geestige illustraties van Gijs Klunder. **Saskia de Kroes**, arts

film

Films over wetenschap

InScience, het internationale festival voor de wetenschapsfilm, vindt plaats tussen 11 en 15 november in Nijmegen. In de overige universiteitssteden (behalve Leiden) draait een keuze uit het aanbod. Voor de meeste films geldt bovendien dat ze na de opening van het festival te zien zijn op het onlineplatform van *InScience* en tot en met 22 november beschikbaar blijven. Twee niet te missen medische documentaires: *Oliver Sacks: his own life* vertelt het verhaal van een van de bekendste neurowetenschappers van de afgelopen decennia: Oliver Sacks. Een persoonlijk levensverhaal over zijn worstelingen met homofobie en met verslavingen, en over zijn pogingen om acceptatie te krijgen voor zijn ongebruikelijke wetenschappelijke ideeën. En *Hunting for hedonia*: over (de geschiedenis van) diepe hersenstimulatie en de reputatie van de neuroloog die het ooit als een der eersten toepaste: Robert Heath. **Henk Maassen**

Voor alle info, zie: insciencefestival.nl.

film

Oude man alleen

Dat iemand gelukkig kan zijn in zelfgekozen isolement – het is misschien wel een soort eyeopener in tijden van corona. Robinson Crusoe strandde onvrijwillig op zijn onbewoonde eiland, maar in *De Vogelwachter* heeft de protagonist zich geheel vrijwillig teruggetrokken op een klein eiland om daar als bioloog gedurende 45 jaar (!) het gedrag van vogels te bestuderen. Als hij op een dag te horen krijgt dat zijn post wordt opgeheven en hij met pensioen moet, gaat hij in verzet. De film van Threes Anna, met Freek de Jonge als vogelwachter, een rol die hem op het lijf geschreven is, gaat in wezen over de discrepantie tussen lichamelijk verval en geestelijke wil. En dus bijna allegorisch over veerkracht en hoe om te gaan met veroudering. Dat komt niet helemaal uit de verf, maar De Jonge houdt met zijn hoofdzakelijk woordeloze spel in ieder geval wel de aandacht gevangen. Later krijgt de vogelwachter toch gezelschap, als zijn 'Vrijdag' (zoals in het verhaal van Crusoe) met een bootje aanspoelt. Zal hij het eiland met haar verlaten? **HM**

De Vogelwachter, nu in de bioscoop

De trailer vindt u bij dit artikel op medischcontact.nl.

film

Moeder met ALS

Blackbird is de geslaagde Amerikaanse remake door Roger Michell van een Deense film uit 2014. Een gezin komt bijeen, omdat de moeder lijdt aan ALS en euthanasie heeft gepland. Vader beseft als dokter terdege hoe slecht zijn vrouw eraan toe is; de kinderen hebben allemaal hun persoonlijke problemen. Er speelt nogal wat dramatiek onder de oppervlakte, misschien zelfs wel iets te veel, maar de voortreffelijke acteurs

(grootheden als Susan Sarandon, Kate Winslet, Mia Wasikowska, en Sam Neill) redden de film. **HM**

Blackbird, nu in de bioscoop.

De trailer vindt u bij dit artikel op medischcontact.nl.

boek

Migraine: gebaande en ongebaande paden

Op een dag vertelt de neuroloog van Irene van Staveren dat er geen verdere oplossing is voor haar migraine. Ik ben uitbehandeld, concludeert zij daarom, met gevoel voor pathos, in de *De professor als proefkonijn*. Althans, er is niets meer wat op het menu staat van de reguliere behandelmethoden. Van Staveren, hoogleraar economie, en tevens Trouw-columnist, pakt haar hersenaandoening aan als de onderzoeker die ze is. Ze wil juist de bron aanpakken: waarom en wanneer begint een migraineaanval überhaupt? Ze stapt bewust (ook) buiten het gebaande migraineonderzoek, leest wetenschappelijke artikelen over medicatie, voeding, stress, angst, slaap en andere kruisverbanden met migraine. Van Staveren voegt grafiekjes en figuren toe van tussenstapjes in haar zoektocht. Verwarrend is de stijl: persoonlijke verslagen, met dito verzuchtingen ('afijn'), afgewisseld met abstracte verhandelingen over bijvoorbeeld breinallostase en adaptogenen. Niet alles zal nieuw zijn voor artsen, toch is deze 'offroad'-aanpak interessant.

De meerderheid van de in migraine geïnteresseerde neurologen is zelf migraineklant, maar neuroloog Hans Carpay (ziekenhuis Tergooi) hoort daar niet bij. Wel houdt hij er zich al ruim dertig jaar mee bezig en heeft in *Migraine is geen hoofdpijn* in soepele taal al zijn inzichten op een rijtje gezet. Goed om te weten, bijvoorbeeld, voor huisartsen en andere dokters die frequent migrainepatiënten zien: neem de IHS-criteria niet altijd letterlijk. Zo duurt een 'officiële' aanval maximaal drie dagen. Maar een vierdaagse aanval is net zo goed migraine. **Marieke van Twillert**

Irene van Staveren, **De professor als proefkonijn – een hoopvol perspectief op migraine**, Ten Have, 240 blz., 22,99 euro.

Hans Carpay, **Migraine is geen hoofdpijn**, Brooklyn, 116 blz., 12,50.

Meer info en leestips vindt u bij dit artikel op medischcontact.nl.

